

Chủ đề 6 SẮC MÀU THIÊN NHIÊN

(4 tiết)

I MỤC TIÊU

1. Kiến thức

Thực hành, sáng tạo về chủ đề thiên nhiên, làm quen với những màu sắc có trong thiên nhiên, TPMT.

2. Năng lực

- Củng cố kiến thức về màu cơ bản; màu đậm, màu nhạt;
- Sử dụng các hình thức vẽ; xé, dán; nặn và vật liệu tái sử dụng trong thực hành và trang trí sản phẩm liên quan đến chủ đề.

3. Phẩm chất

- Yêu thích vận dụng sự đa dạng của màu sắc trong SPMT;
- Có ý thức trao đổi, chia sẻ được cảm nhận về SPMT, TPMT.

II THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

- Một số tranh, ảnh, TPMT, clip,... có nội dung liên quan đến chủ đề về sắc màu thiên nhiên;
- Một số tranh, ảnh, sản phẩm có những mảng màu đẹp từ thiên nhiên, sưu tầm từ sách, báo, tạp chí, ảnh chụp,..

III TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

1. Hoạt động 1: Quan sát

a) Mục tiêu

- HS nhận biết được sự đa dạng, phong phú về màu sắc có trong tự nhiên.
- HS quan sát tranh sơn dầu và tranh khắc gỗ của họa sĩ nổi tiếng thế giới, qua đó biết đến cách sử dụng màu sắc trong SPMT.

b) Nội dung

- HS quan sát, nhận xét và đưa ra ý kiến, nhận thức ban đầu về nội dung liên quan đến chủ đề từ ảnh, TPMT minh họa trong sách hoặc tranh, ảnh, SPMT do GV chuẩn bị, trong đó chú trọng đến màu sắc thể hiện về cảnh vật trong thiên nhiên.
- GV yêu cầu HS trả lời các câu hỏi trong SGK *Mĩ thuật 2*, trang 35 – 36 – 37 để củng cố hiểu biết về màu trong cuộc sống, trong TPMT.

c) Sản phẩm

- HS có nhận thức về sự đa dạng của màu sắc thiên nhiên qua các hình ảnh được xem.
- Tăng cường khả năng quan sát, nhận biết màu sắc trên các vật dụng hằng ngày và trong các SPMT.

d) Tổ chức thực hiện

- GV yêu cầu HS (nhóm/ cá nhân) quan sát các hình ảnh trong SGK *Mĩ thuật 2*, trang 35, kết hợp với quan sát ở đầu tiết học, gợi ý HS tìm hiểu về sắc màu trong thiên nhiên.
- GV tiếp tục triển khai hoạt động tìm hiểu nội dung về sắc màu trong tranh vẽ ở SGK *Mĩ thuật 2*, trang 36 – 37, trong một số tác phẩm hội họa của họa sĩ Va-xi-li Can-đin-xki (Wassilly Kandinsky) và tranh khắc gỗ của họa sĩ Cát-su-si-ca Hô-cu-sai (Katsushika Hokusai) diễn tả về cảnh sắc thiên nhiên qua các câu hỏi trong SGK:
 - + *Những bức ảnh trên có màu sắc, hình ảnh gì? (màu hồng đậm của hoa đào, màu xanh của mây núi, màu vàng của hoa cải, màu đỏ của hoàng hôn,...)*
 - + *Em thích màu sắc nào ở cảnh vật nơi em sống?*
 - + *Em có nhận xét gì về màu sắc, hình ảnh thể hiện trong các bức tranh trên? (màu đỏ, vàng, cam, xanh lam,... phối hợp để tạo nên vẻ đẹp phong cảnh mùa đông).* GV có thể gọi HS mô tả màu của thân cây, lá cây, núi, mái nhà.
 - + *Em thích bức tranh nào nhất? Vì sao?*
 - + *Thiên nhiên trong tranh khắc gỗ của họa sĩ Hô-cu-sai được thể hiện bằng những hình ảnh nào? (thác nước, núi Phú Sĩ,...)*
 - + *Em yêu thích màu nào trong những bức tranh này?*
- Ngoài ra, có thể gợi ý cho HS một số câu hỏi sau:
 - + *Trong bức tranh, họa sĩ đã sử dụng màu nào là chính?*
 - + *Những màu nào em đã biết?*
 - + *Hãy chỉ và đọc tên các màu trong các bức tranh.*
- Tuỳ tình hình thực tế, GV phân tích cho HS biết thêm về:
 - + Giới thiệu khái quát về Va-xi-li Can-đin-xki (Nga) và họa sĩ Cát-su-si-ca Hô-cu-sai (Nhật Bản) đã vẽ nhiều những tranh phong cảnh về màu sắc trong thiên nhiên.
 - + Sắc màu trong thiên nhiên rất phong phú, có đậm có nhạt. Sắc màu trong TPMT của các họa sĩ có sử dụng nhiều sắc độ đậm nhạt khác nhau, làm cho người xem cảm nhận được vẻ đẹp và sự phong phú của màu sắc thiên nhiên trong tranh vẽ.
 - + GV chỉ trực tiếp cho HS nhận biết màu đậm, màu nhạt trong mỗi bức tranh và lưu ý HS về màu đậm hay màu nhạt cũng còn phụ thuộc vào thực tế các màu khi đặt cạnh nhau hoặc do sự tác động của ánh sáng tự nhiên (GV nên chỉ trực tiếp ý này trên SPMT cho HS hiểu thêm).

- GV tóm tắt:

Sắc màu trong thiên nhiên rất phong phú, đa dạng. Cây cối, hoa lá, bầu trời, mây, nước, sông, núi,... đều có sắc màu khác nhau.

2. Hoạt động 2: Thể hiện

a) Mục tiêu

HS biết sử dụng hình thức yêu thích, tạo nên một SPMT về sắc màu thiên nhiên.

b) Nội dung

- HS thực hành thể hiện SPMT theo những gợi ý từ hình ảnh, chất liệu cho đến hình thức thực hiện.
- GV gợi ý về cách tìm ý tưởng, thể hiện đổi mới những HS còn lúng túng trong thực hành.

c) Sản phẩm

HS làm được SPMT phù hợp với chủ đề bằng chất liệu và cách thể hiện mình yêu thích.

d) Tổ chức thực hiện

- GV tổ chức cho HS thực hiện bài thực hành tạo những sắc màu mà em yêu thích bằng chất liệu tự chọn (màu sáp, màu bột, bút dạ,...).
- Gợi ý tổ chức các hoạt động:
 - + HS vẽ theo nhóm, vẽ cá nhân.
 - + HS dùng màu (màu nước, màu dạ, màu sáp, giấy màu,...) để tạo màu.
 - + HS sử dụng giấy màu để xé, dán tạo nên những mảng màu yêu thích có đậm, có nhạt.
 - + HS sử dụng đất nặn để tạo nên mảng màu.
 - + GV thị phạm trực tiếp cách dùng màu để tạo màu đậm, màu nhạt. GV cần nhắc nhở HS về cách tô màu với trường hợp sử dụng bút dạ, bút sáp, bút chì, giấy màu,... khi tạo màu.
 - + GV có thể tổ chức hoạt động thực hành cho phù hợp với điều kiện học tập của HS. HS có thể vẽ mảng màu bằng các chất liệu khác nhau như: màu nước, màu sáp (trên giấy)... GV chuẩn bị trước các nền giấy cho HS (cắt hình chiếc lá, ông mặt trời,...), để các mảng màu được đa dạng, phong phú, hấp dẫn.
- Tuỳ từng tình huống cụ thể, GV gợi mở, nhắc nhở HS xé, dán các mảng màu hoặc màu theo đậm, nhạt. Ví dụ:
 - + Em sẽ thể hiện hình ảnh nào?
 - + Hình ảnh đó có màu gì?
 - + Em hãy chọn giấy màu/ đất nặn có màu yêu thích để tạo sản phẩm.

- Trong quá trình hướng dẫn HS thực hành, GV cần phát hiện kịp thời những trường hợp HS vẽ/ xé, dán mảng màu đẹp, lạ mắt; khen ngợi, động viên, khuyến khích HS thực hành để có sản phẩm như mong muốn.

3. Hoạt động 3: Thảo luận

a) Mục tiêu

Củng cố lại kiến thức, kỹ năng liên quan đến thể hiện hình ảnh về màu sắc thiên nhiên bằng ngôn ngữ tạo hình đã được học ở hai hoạt động trước.

b) Nội dung

- Sử dụng hệ thống câu hỏi trong SGK *Mĩ thuật 2*, trang 39.
- Có thể bổ sung thêm một số câu hỏi phù hợp với SPMT đã được HS thực hiện ở hoạt động 2.

c) Sản phẩm

HS trả lời được câu hỏi phù hợp với SPMT được hỏi.

d) Tổ chức thực hiện

- GV cho HS thảo luận theo câu hỏi trong SGK *Mĩ thuật 2*, trang 39:
 - + *Em thấy có màu sắc, hình ảnh nào trong SPMT?*
 - + *SPMT này gợi cho em liên tưởng đến cảnh vật ở đâu?*
 - + *Em dự định sẽ treo SPMT này ở đâu trong nhà?*
- GV tổ chức cho HS (nhóm/ cá nhân) nhận xét từ các bài thực hành của HS theo gợi ý:
 - + *Đọc tên màu, mảng màu đã hoàn thành. Những màu đó được hoàn thành bằng kỹ thuật, chất liệu gì? Là màu đậm hay màu nhạt?*
 - + *Đọc tên và chỉ vào màu nào cạnh màu nào hoặc màu đậm, màu nhạt có trong bài thực hành.*
- GV có thể tạo tình huống để củng cố kiến thức về màu, màu đậm, màu nhạt cho HS.
Gợi ý: Có thể sử dụng bài vẽ của HS có màu hoặc mảng màu bất kì, yêu cầu các em tìm những màu nào đặt cạnh nhau để tạo thành màu có màu đậm, màu nhạt. GV yêu cầu HS tìm và gọi màu cơ bản và các màu khi được kết hợp cạnh nhau nhằm củng cố kiến thức về màu (màu cơ bản và màu được kết hợp).

4. Hoạt động 4: Vận dụng

a) Mục tiêu

HS thực hành và trang trí một SPMT sử dụng màu sắc yêu thích.

b) Nội dung

- GV cho HS quan sát, phân tích cách sử dụng rau, củ, quả để in và cách tạo hình, trang trí chiếc mũ để có thêm những cách thực hành SPMT khác nhau.
- HS thực hiện SPMT theo yêu cầu.

c) Sản phẩm

Một SPMT có sử dụng màu sắc mà em yêu thích.

d) Tổ chức thực hiện

- GV hướng dẫn HS quan sát phần tham khảo tạo hình từ rau, củ, quả trong SGK *Mĩ thuật 2*, trang 40, để nhận biết thứ tự các bước in màu từ rau, củ, quả.
- GV hướng dẫn HS quan sát phần tham khảo thiết kế và trang trí một chiếc mũ trong SGK *Mĩ thuật 2*, trang 41, để nhận biết thứ tự các bước thiết kế và trang trí một chiếc mũ.
- GV gợi ý HS có thể tự chọn đồ vật để trang trí (cái mũ, lọ hoa, túi xách, cuốn sổ,...) hoặc HS tự tạo đồ vật để trang trí. Tham khảo hướng dẫn sau:
 - + GV gợi ý cho HS tạo dáng đồ vật (mũ, lọ hoa, túi xách...) trước, bằng cách vẽ/ xé dán/ cắt/...
 - + Xác định vị trí trang trí trên đồ vật.
 - + Thực hiện trang trí trên đồ vật vẽ/ xé, dán/ cắt bằng màu/ giấy màu/ vải/...
 - + Hoàn thiện sản phẩm.

Lưu ý:

- Nên chọn màu tươi sáng, màu đậm, màu nhạt để trang trí trên sản phẩm.
- Mỗi vật liệu có cách thể hiện riêng, nên cần chú ý lựa chọn và sử dụng dụng cụ cho phù hợp với vật liệu trong quá trình thực hành.
- Tuỳ từng tình huống cụ thể, GV gợi ý HS thiết kế và trang trí một đồ vật hoặc sản phẩm yêu thích; GV gợi ý HS dùng rau, củ, quả chấm vào màu để in thành SPMT theo ý thích và chú ý đến màu đậm, màu nhạt.
- HS có thể tổ chức thực hành theo nhóm, tạo điều kiện cho HS giúp đỡ nhau trong quá trình học tập.
- Khuyến khích HS thực hiện bài tập theo điều kiện thực tế.
- Trong quá trình hướng dẫn HS thực hành, GV cần phát hiện những HS có kỹ năng in màu đẹp hoặc biết phân biệt màu đậm nhạt để động viên khích lệ. Có thể tổ chức thực hành theo nhóm, tạo điều kiện cho HS giúp đỡ nhau trong quá trình học tập.
- GV tổ chức cho HS thực hiện bài thực hành: Sử dụng cuống cây rau, củ, quả để in thành sản phẩm.
- GV cho HS thảo luận về những sản phẩm mà HS được thể hiện kỹ thuật in từ cây rau, củ, quả (có thể cùng nhận xét một SPMT tiêu biểu mà GV chọn, hoặc thảo luận theo nhóm sản phẩm do HS và GV cùng chọn).

* Trưng bày, nhận xét cuối chủ đề

- GV tổ chức cho HS trưng bày sản phẩm cá nhân/ nhóm, chia sẻ cảm nhận và giới thiệu sản phẩm theo một số gợi ý sau:
 - + *Màu sắc trên các SPMT là gì?*

- + Chất liệu nào tạo nên sản phẩm?
 - + Rau, củ, quả đã tạo nên sản phẩm nào? Em hãy mô tả sản phẩm đó.
 - + Bạn đã tạo được đồ vật gì? Hãy kể về hình dáng, màu sắc ở sản phẩm của mình và của bạn.
- Sau khi HS thảo luận về những sản phẩm đã thiết kế và trang trí, GV gợi ý HS nhận biết và phát biểu về mục đích sử dụng sản phẩm sau khi đã hoàn thành (GV khéo léo gợi ý để nhiều HS được tham gia hoạt động trên).
- GV cùng HS nhận xét, đánh giá sản phẩm chủ yếu trên tinh thần động viên, khích lệ HS.

KIỂM TRA/ ĐÁNH GIÁ CUỐI HỌC KÌ I

Sau chủ đề 6, GV dành một tiết để tổ chức cho HS thực hành một bài kiểm tra/ đánh giá định kì có tính chất tổng hợp kiến thức, kĩ năng của các chủ đề đã học. Tiêu chí của bài kiểm tra/ đánh giá này là:

Đối với sản phẩm mĩ thuật 2D:

- Vẽ hình: HS tạo được hình vẽ theo ý.
- Vẽ màu: HS sử dụng màu để thể hiện SPMT có màu đậm, màu nhạt, có màu chủ đạo.

Đối với sản phẩm mĩ thuật 3D:

- Vẽ khối: HS biết và sắp xếp được các khối và trang trí đơn giản theo một chủ đề.
- Chất liệu: Biết sử dụng một số vật liệu tái sử dụng trong thực hành, sáng tạo.